

[Nør Christensen]

sigt placeret forskelligt. I det geopolitiske ligger også økonomien: vi har hver vor økonomiske struktur og basis. Netop den geopolitiske situation førte til nederlag for den nordiske forsvarsunion, vore erfaringer var for forskellige, vore grænser og udlandsafhængighed kunne ikke sammenlignes.

Derfor led tankerne om en nordisk økonomisk union et nederlag, som var svært at komme over for mange. I flere år lammedes nordisk handlekraft. Utopisk tankespind var overvundet af virkeligheden, men i det nederlag lå også håbet om et mere praktisk nordisk samarbejde uden isolation fra omverdenen.

At opstille EF og Norden som alternativ for Danmark er at lege Don Quijote. At understrege Norden og EF som supplement er at tage højde for den virkelighed, der både drejer sig om penge, kultur og sikkerhed. Samtidig blomstrer handelen mellem de nordiske lande indbyrdes og mellem Norden og resten af Europa som aldrig tidligere. Vi er nordiske plus hver for sig noget mere. Den erkendelse må rodfæstes, så kan vi integrere vor egenart til harmoni med de andre uden urimelige frustrationer. Det nordiske samarbejde fungerer godt – det er den anden myte. Nej, det fungerer godt for den håndfuld nordister, der har det nordiske som en afslappende hobby eller som levevej. Det fungerer også godt, når vi en gang imellem holder nydelige skåltaler for hinanden, som vi godt nok ikke forstår, men smiler høfligt til.

Jeg ser, at min taletid her er udløbet, men jeg skal vende tilbage i anden omgang.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil tage udgangspunkt i, hvilke fælles træk der kendetegner de nordiske lande, og hvorved vi adskiller os fra andre lande, på trods af hvad hr. Nør Christensen lige har stået og sagt.

Vi har et fælles sprog – vi kan forstå hinanden, hvis vi anstrenger os lidt. Vi har opbygget nogle samfund, der godt nok bygger på kapitalismen, men som har visse solidariske principper i sig. Vi har f.eks. taget et kollektivt ansvar på os med hensyn til sygdomsbekæmpelse, vi har sociale sikringsordninger, og vi har en nogenlunde sikring af arbejdsløse. Det er desværre det, som ser ud til at blive bombet i stykker i øjeblikket. Vi har op-

bygget gode uddannelsesmuligheder; vort uddannelsesniveaue i Norden er højt. Vi er kommet et stykke vej med hensyn til ligestilling, og det gælder både med hensyn til ligestilling af rig og fattig, og det gælder på området ligestilling mellem kønnene. Og vi er kommet hertil via demokratisk pres nedefra. Mange får julelys i øjnene, når det nordiske samarbejde er på dagsordenen, og på de årlige Nordisk Råds sessioner skåles der og tales meget herom. Men er vi egentlig kommet langt nok?

Vi står nu midt i forberedelserne til en ny Nordisk Råds session, og der er fremsat en handlingsplan for de kommende års samarbejde, som gerne skulle hvile på det bedste af det, der allerede er opnået, og samtidig pege fremad. Men gør handlingsplanen så det? Nej, planen er ganske traditionel, den bygger først og fremmest på økonomiske væksttanker, som andre vestlige lande kunne gøre lige så godt eller bedre, uden at grundtankerne bag det bliver bedre af den grund.

I første omgang skal der afsættes 4½ mia kr. til planen. Det er ikke særlig ambitiøst, når vi i den udmærkede rapport »Arbejdsledens omkostninger i Norden« kan læse, at omkostningerne ved arbejdsløshed har en størrelsesorden på 46 mia 1982-kr., sagt til sammenligning. Af de 4½ mia kr. skal de 2½ mia kr. ifølge planen bruges til infrastrukturforbedringer, sagt på almindeligt dansk, på trafikområdet til veje og jernbaner, til turisttiltrækkelser til Norden og til kommunikationsteknologi. Dette sidste må ethvert land åbenbart bruge mange penge på i disse år, hvis selvrespekten skal opretholdes.

SF skal ikke direkte modsætte sig disse tiltag, men jeg skal her lige sige, at en af de forudsætninger, der er opstillet omkring det, der skal bruges på vejafsnit og på baner, er, at vi skal gå ind for en Storebæltsbro; dertil er SFs holdning dog uændret.

Vi vil hellere tale lidt om manglerne i planen, og jeg skal specielt pege på manglerne på arbejdsmarkedspolitikken, og så har jeg i øvrigt ikke modsat mig det, der ligger i planen indtil nu.

Den alt for store arbejdsløshed er og bliver hovedproblemet i de kommende mange år, og det viser alle undersøgelser. Som bekendt er arbejdsløsheden katastrofalt høj ikke mindst i Danmark, og ikke mindst i Danmark er kvindearbejdsledens stor. Vi står